

ΟΜΙΛΙΑ
ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣ ΔΙΑΚΟΝΟΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΝ
ΤΟΥ ΕΝΤΙΜ. κ. ΑΝΔΡΕΟΥ ROMANOVSKII
(Ι. Ναὸς Ἀγ. Φωτεινῆς Σμύρνης, 23 Φεβρουαρίου 2021)

Μίαν ἐλαίαν κατάρκαπον, ἡ ὁποία ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου ἱερουργεῖται τὸ Μυστήριον τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Σωτηρίας, τὸ ἔργον τῆς Θείας Οἰκονομίας διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου·

ἓνα ἀθλοφόρον Ἱεράρχην, ὁ ὁποῖος τρέφει τὴν Ἐκκλησίαν μετὰ τὴν λογικὴν εὐκαρπίαν, προσφέρων καρποὺς λογικοὺς ἐκ τῶν ἐνθέων ἀρετῶν, τὰς ὁποίας οὗτος ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἐκαλλιέργησεν·

ἓνα ἀξιόθεον Ἱεράρχην, ὁ ὁποῖος ἐπλησε θεογνωσίας ὅχι μόνον τὴν ποιμνὴν τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς πόλεως, τὴν ὁποίαν ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης, ὁ Θεολόγος, καὶ ὁ πνευματικὸς του μέντωρ Ἅγιος Βουκόλος, Ἐπίσκοπος Σμύρνης, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον,

Τίμιον Πρεσβυτέριον, Εὐλαβὴς Χριστοῦ Διακονία,
εὐλαβέστατε Ὑποδιάκονε Ἀνδρέα,
τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

τιμᾷ σήμερον ἡ Ἀγία μας Ἐκκλησία. Τιμᾷ τὸν Ἅγιον Πολύκαρπον. Τὸν μαθητὴν Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Εὐαγγελιστοῦ. Τὸν φίλον Ἀγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, Ἐπισκόπου Ἀντιοχείας. Τὸν διάδοχον Ἀγίου Βουκόλου, πρῶτον κατὰ τὴν παράδοσιν Ἐπισκόπου Σμύρνης. Τὸν πολύκαρπον καὶ καλλίκαρπον Ἱεράρχην τῆς Σμύρνης, ὁ ὁποῖος ἐπεσφράγισε τὴν κλῆσιν του, ὅχι μόνον διὰ τῶν λόγων ἀλλὰ, κυρίως, διὰ τῶν ἔργων του. Τιμᾷ τὸν Πολύκαρπον Σμύρνης, τὸ ἀπέραντον πέλαγος τῶν θαυμάτων, ὁ ὁποῖος ἐγεώργησεν εἰς τὴν καρδίαν του τὸν βότρυν τῆς Χάριτος, τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν Κύριόν μας, καὶ μετὰ τὸ προῖόν αὐτοῦ, τὸν πνευματικὸν οἶνον, τὸν λόγον, τὴν διδασκαλίαν τῆς Πίστεώς μας, ἠΰφρανε καὶ εὐφραίνει τῶν πιστῶν τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν. Τιμᾷ τὸν διδάσκαλον καὶ μάρτυρα τῆς Πίστεώς μας· **τὸν διδάσκαλον Πολύκαρπον**, ὁ ὁποῖος μετὰ τὰ ἔργα του συνέβαλεν εἰς τὴν ρύθμισιν θεμελιωδῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ὡς τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἀγίου Πάσχα, διατελεῖ ὁμῶς διδάσκων διὰ τῶν ἐλαχίστων, δυστυχῶς, σωζομένων σήμερον ἔργων τὸν λόγον περὶ τοῦ Λόγου τῆς Ἀληθείας, διὸ καὶ τιμᾶται εἰς Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν· τιμᾷ ἡ Ἀγία μας Ἐκκλησία **τὸν μάρτυρα Πολύκαρπον**, τὸν μέτοχον γενόμενον τοῦ Πάθους τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος δὲν ἔμεινεν εἰς τοὺς λόγους ἀλλὰ ἐχώρησε καὶ εἰς τὰ ἔργα, καὶ ἀνεδείχθη, ὅταν τοῦτο ἀπητήθη ὑπὸ τῶν περιστάσεων, μαρτύρων καλλονῇ, πυρὶ τελειούμενος καὶ φωτὸς ἀξιούμενος.

Ἰδιαιτέρως, ὅμως τιμᾷ αὐτόν, ἡ Τοπικὴ τῶν Σμυρναίων Ἐκκλησία, ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερὰ Μητρόπολις Σμύρνης, ἡ ὁποία ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν τιμὴν νὰ ἔχει διαποιμανθῇ κατὰ τὰ πρῶτα ἱστορικὰ βήματά της ὑπὸ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ Μάρτυρος Ἱεράρχου. Ἐνὸς Ἱεράρχου ὁ ὁποῖος ἠκολούθησεν ἀμέσως τὴν προτροπὴν τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἀγίου πρὸς τὸν Ἄγγελον τῆς ἐν Σμύρνη Ἐκκλησίας «γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς» (Ἀποκ. β' 10). Προτροπὴν καὶ ἐπιταγὴν, ἡ

όποια ἀποτελεῖ τὸν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας πορφυροῦν ἐξ αἱμάτων, τίμιον, ὅμως, ὑπὲρ λίθους πολυτελεῖς, στέφανον καὶ διάδημα τῶν Ἐπισκόπων καὶ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς ἱστορικῆς ταύτης Ἐπαρχίας. Τιμᾷ αὐτὸν καὶ καυχᾶται διότι ὑπὸ τὴν γῆν αὐτῆς ἐφυτεύθη τὸ τίμιον σῶμα του καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀνεβλάστησε καὶ ἠϋξήθη τὸ δένδρον τῆς Πίστεως τῆς Ἐπισκοπῆς καὶ Μητροπόλεως Σμύρνης καὶ ἔδωκε πολλοὺς καὶ καλοὺς καρπούς. Χαίρει ἡ Τοπικὴ μας Ἐκκλησία, διότι τὰ θεμέλια αὐτῆς εἶναι γερὰ καὶ τεθεμελιωμένα ἐπὶ τὴν πέτραν τῆς πίστεως, τὸν Χριστόν, καὶ τοὺς μαθητάς Του, ἰδίᾳ τὸν Μαθητὴν τῆς Ἀγάπης Ἰωάννην καὶ τὰ πνευματικὰ ἔκγονα αὐτοῦ Βουκόλον καὶ Πολύκαρπον. Δι' αὐτὸ ἄλλωστε παρὰ τὰς ἱστορικὰς περιστάσεις, ζεῖ καὶ ὑπάρχει, ἄλλοτε ἐν δόξῃ καὶ ἄλλοτε ἐν κατ' ἄνθρωπον ἀδοξίᾳ, πάντοτε ὅμως ἐν τιμῇ καὶ δόξῃ πνευματικῇ, δόξῃ δοκιμαζομένη καὶ ἀναδεικνυμένη ὡς ὁ χρυσοῦς ἐν χωνευτηρίῳ.

Χαίρει, ὅμως, ἰδιαίτερος ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν Ἀγίοις προκατόχου του Πολυκάρπου καὶ ὁ σημερινὸς Ἐπίσκοπος Σμύρνης, ὁ ἐλάχιστος ἐν Ἐπισκόποις Βαρθολομαῖος, καὶ δόξαν ἀναπέμπει τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ, διότι ἀξιοῦται νὰ μεταδώσῃ σήμερον, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν ταπεινῶν του χειρῶν, τὴν Χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ καταστήσῃ διάκονον τῶν Ἀγίων Μυστηρίων ἓνα νέον, ὁ ὁποῖος προσέρχεται ἐνώπιόν του διὰ νὰ λάβῃ τὴν Θεῖαν Χάριν καὶ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸν Ἱερὸν Κατάλογον τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, εἰς τὸν Ἱερὸν Κατάλογον τῆς κατὰ Σμύρνην Ἐκκλησίας. Χαίρει, συγκινεῖται καὶ δοξολογεῖ τὸν Θεὸν ὁ σημερινὸς Ἐπίσκοπος Σμύρνης, διότι ἀξιοῦται, μετὰ παρέλευσιν δεκαετιῶν, νὰ ἐγγράψῃ καὶ πάλιν κληρικὸν εἰς τὸν Κατάλογον τῆς Θεοσώστου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σμύρνης, καὶ νὰ προσθέσῃ ἓνα ἀκόμη κρίκον εἰς τὴν μακρὰν ἄλυσιν τῶν κληρικῶν, ἡ ὁποία ἐκκινεῖ ἀπὸ τῆς ἐπιθέσεως χειρῶν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ λοιπῶν Ἀποστόλων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς Ἀπελλῆ, Ἀρίστωνος, Στρατέα Λωιδίου, Ἀρίστωνος Β', Βουκόλου καὶ Ἱεροῦ Πολυκάρπου καὶ αὐτῶν, ἐν συνεχείᾳ, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀναδειχθέντων ὑπὸ τούτων κληρικῶν. Σήμερον προστίθεται ἓνας ἀκόμη κρίκος εἰς τὴν μακρὰν, πολὺ μακρὰν, ἄλυσιν αὐτὴν, τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος σφῶζόμενος ὀνομαστὶ κρίκος εἶναι ὁ διάκονος Καμέριος ἢ Καμήριος, ὁ ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου χειροτονηθεὶς.

Καὶ ὁ νέος κρίκος εἶσαι σύ, εὐλαβέστατε Ὑποδιάκονε καὶ μετ' ὀλίγον Διάκονε Ἀνδρέα. Σὲ ἐγνωρίσαμεν κατόπιν συστάσεως τοῦ Λίαν ἡμῖν σεβαστοῦ καὶ ἀγαπητοῦ Μητροπολίτου Πισιδίας κυρίου Σωτηρίου, Ἱεράρχου διακεκριμένου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀναλωθέντος ἐπὶ μακρὰν σειρὰς ἐτῶν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς Κυριακῆς ἐντολῆς «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη». Ἄν καὶ ἀρχικῶς εἶχες κληθῇ ὑπὸ τοῦ Σεβ. κ. Σωτηρίου ἵνα διακονήσῃς εἰς τὴν κατ' αὐτὸν Ἱ. Μητρόπολιν, ἐν Σίδῃ Πισιδίας, ὁ Σεβ. κ. Σωτήριος, διακρινόμενος διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν προσευχητικὴν του μέριμναν δι' ὅλον τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας, σὲ ἐξεχώρησεν εἰς ἡμᾶς ἵνα καταστής διάκονος καὶ συγκληρυναῖος εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ἐνταῦθα παροικοῦντος λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμὴν θερμὰς εὐχαριστίας ἐκφράζομεν πρὸς τὸν πολιὸν τούτον Ἱεράρχην τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν φιλάδελφον καὶ ἀποπνέουσαν ὑψηλὸν ἐκκλησιαστικὸν ἠθος καὶ φρόνημα -τὸ ὁποῖον διδάσκει ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους- πρᾶξιν ταύτην συναντιλήψεως.

Κατάγεσαι, ἀγαπητὲ Ἀνδρέα, ἀπὸ τὴν μακρυνὴν Ρωσσίαν, τὴν εὐλογημένην αὐτὴν χώραν, ἡ ὁποία ἀνέδειξε χιλιάδας Ἀγίων. Ἐσπούδασες θετικὰς ἐπιστήμας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Μόσχας.

Ενυμφεύθης τὴν εὐλαβὴν δέσποιναν Παυλίαν. Ἀμφότεροι ἐξεκινήσατε τὴν ἀνωφερὴ πορείαν τοῦ βίου τούτου καὶ λίαν ἐνωρὶς ἡσθάνθητε ὅτι ἔχετε τὴν πνευματικὴν σας καταγωγὴν ἀπὸ τὴν Ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία ἐξεχριστιάνισε τοὺς Ρῶς καὶ περιέθαλψε καὶ ἐνίσχυσε πνευματικῶς τὰ ἔκγονά των, ὅσας αἱ ἱστορικαὶ περιστάσεις ὑπεχρέωσαν αὐτὰ νὰ στραφοῦν πρὸς τὴν Μητέρα των Ἐκκλησίαν. Καὶ κατήλθετε εἰς τὴν κληρουχίαν αὐτῆς καὶ εἰς τὴν πεφιλημένην θυγατέρα καὶ νῦν τιμίαν ἀδελφὴν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὸ κλεινὸν ἄστυ τῶν Ἀθηνῶν διὰ νὰ σπουδάσητε τὸν Ἑλληνα λόγον καὶ τὴν Ἱερὰν Ἐπιστήμην εἰς τὴν γλώσσαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἐν συνεχείᾳ, ἀνταπεκρίθητε εἰς τὴν διὰ στόματος τοῦ Σεβ. κ. Σωτηρίου κλήσιν τοῦ Θεοῦ νὰ διακονήσητε τὸν λαὸν τοῦ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἄμεσον κληρουχίαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἥδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἦλθετε τὰ τέκνα τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου εἰς τὴν κληρουχίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἔνθεν καὶ αὐτὸς τὴν πίστιν ἔλαβεν. Ἦλθετε εἰς τὴν κληρονομίαν Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Παύλου τοῦ Πρωτοκρυφαίου, τὰ ἔκγονα ἐκείνου τοῦ Βασιλέως, ὁ ὁποῖος ἐκ τῆς ἀποστολικῆς ταύτης κληρονομίας ἔλαβε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ἀνεξιχνίαστοι αἱ βουλαὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Μέγα τὸ Ὄνομα Αὐτοῦ! Καὶ μεταφυτεύεσαι, ἀγαπητὲ Ὑποδιάκονε Ἀνδρέα, σήμερον ἀπὸ τὸν νοητὸν ἀμπελῶνα τῆς Πισιδίας εἰς αὐτὸν τῆς Σμύρνης. Διὰ νὰ καταστῇς διάκονος καὶ συνεργὸς ἐν Κυρίῳ τοῦ Ἐπισκόπου τῆς. Ἦλθες κατὰ τὴν πρότρετα ἐορτασθεῖσαν μνήμην τοῦ Ἁγίου Βουκόλου καὶ χειροτονεῖσαι διάκονος σήμερον, μνήμην τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου. Οἱ Ἅγιοι αὐτοὶ Ἐπίσκοποι Σμύρνης ἐδημιούργησαν τὰς συνθήκας ἐκείνας, ὥστε νὰ ἔλθῃς πλησίον ἡμῶν. Πότε μὴ λησμονῇς τὸ γεγονὸς τοῦτο! Δὲν εἶναι σύμπτωσις! Εἶναι πρόνοια Θεοῦ, διὰ πρεσβειῶν τῶν Ἁγίων Βουκόλου καὶ Πολυκάρπου ὑπὲρ τῆς ἐν Σμύρνη κληρονομίας των. Καὶ ὡς ὁ Ἱερὸς Πολύκαρπος ἀνέθεσεν εἰς τὸν διάκονον Καμήριον τὴν ὁργάνωσιν τῶν χριστιανικῶν Κοινοτήτων τῆς ἐνδοχώρας τῆς Σμύρνης, ἐγὼ καθιστῶ ἐσένα διάκονόν μου καὶ συγκυρηναῖον εἰς τὴν θεραπείαν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν ἐνταῦθα παροικούντων συμπατριωτῶν σου Ρώσων Ὁρθοδόξων ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀκολουθούντων τὴν Σλαύφωνον παράδοσιν ἐν Κυρίῳ τέκνων ἡμῶν.

Τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὸν Ὑποδιάκονε Ἀνδρέα,

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμὴν τῆς ζωῆς σου, ὡς Ἐπίσκοπος καὶ Ποιμενάρχης σου πλέον, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀπευθύνω εἰς ἐσὲ προσωπικὰς ὁδηγίας. Θὰ σὲ παραπέμψω εἰς τὸν ἐν ἁγίοις ἐορταζόμενον σήμερον ἐκ τῶν προκατόχων μου Ἱερὸν Πολύκαρπον, ὁ ὁποῖος ἀπευθυνόμενος εἰς τοὺς διακόνους τῆς Ἐκκλησίας τῶν Φιλιππησίων λέγει: «Εἰδότες, οὖν ὅτι θεὸς οὐ μυκτηρίζεται, ὀφείλομεν ἀξίως τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ καὶ δόξης περιπατεῖν. Ὁμοίως διάκονοι ἁμεμπετοὶ κατενώπιον αὐτοῦ τῆς δικαιοσύνης ὡς Θεοῦ καὶ Χριστοῦ διάκονοι καὶ οὐκ ἀνθρώπων· μὴ διάβολοι, μὴ δίλογοι, ἀφιλάργυροι, ἐγκρατεῖς περὶ πάντα, εὖσπλαγχοι, ἐπιμελεῖς, πορευόμενοι κατὰ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου, ὃς ἐγένετο διάκονος πάντων· ᾧ ἐὰν εὐαρεστήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ἀποληψόμεθα καὶ τὸν μέλλοντα, καθὼς ὑπέσχετο ἡμῖν ἐγείραι ἡμᾶς ἐκ

νεκρῶν, καὶ ὅτι ἐὰν πολιτευσώμεθα ἀξίως αὐτοῦ, καὶ συμβασιλεύσομεν αὐτῷ, εἶγε πιστεύομεν» (Κεφ. 5, 1-2).

Σὲ παραπέμπω εἰς τὸ σήμερον ἀναγνωσθὲν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Β' πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅπου ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν συμβουλεύει τὸν Τιμόθεον: «Τέκνον Τιμόθεε, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. Σὺ οὖν κακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ».

Καὶ ἀκροώμενος καὶ ὁ ὁμιλῶν αὐτῶν, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἀγαπητόν, σὲ συμβουλεύω καὶ σὲ προτρέπω:

Νὰ ἀθλήσῃς νομίμως εἰς τὸν στίβον τῆς ἀρετῆς, τὸν στίβον τῆς Ἐκκλησίας. Νομίμως, δηλαδὴ κατὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Μακρυνὰ ἀπὸ ἐσέ ἡ ἀνομία. Εἰς τὸ ἅγιον σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἀνομία δὲν ἐγγωρεῖ. Ὁ σκοπὸς δὲν ἀγιάζει τὰ μέσα. Μόνον ἐὰν ποιήσῃς, πρόσεχε, πρῶτον ποιήσῃς, καὶ μετὰ διδάξῃς κατὰ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, τότε μέγας θὰ κληθῇς εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Νὰ κακοπαθήσῃς διὰ τὸν Χριστόν, διὰ τῆς Χάριτος Του, ὅπως ὁ σήμερον ἐορταζόμενος Ἱερὸς Πολύκαρπος καὶ νέφος περικείμενον μαρτύρων. Μὴ φοβοῦ τὸν χλευασμὸν καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν τοῦ κόσμου ἕνεκα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς Κυριακῆς Διδασκαλίας! Νὰ θεωρῇς δόξαν καὶ τιμὴν τὸν διωγμὸν ἕνεκα δικαιοσύνης. Ἄλλωστε ὁ κόσμος πρῶτον ἡμῶν τὸν Κύριον ἡμῶν μεμίσηκεν. Οὐκ ἔστιν δούλος μεῖζων τοῦ Κυρίου αὐτοῦ. Δούλευε τῷ Θεῷ! Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν, τῷ Θεῷ καὶ τῷ Μαμωνᾷ! Νὰ εἶσαι διάκονος Θεοῦ καὶ οὐχὶ ἀνθρώπων! Πρόσεχε! Ὁ Θεὸς δὲν μηκτυρίζεται! Πρέπει νὰ πορεύεσαι ἀξίως τῆς ὑψηλῆς κλήσεώς σου ὡς διακόνου τῶν Μυστηρίων τοῦ Θεοῦ.

Καλεῖσαι νὰ διακονήσῃς τὸν ἄνθρωπον, τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἐντὸς ἐνὸς κόσμου ὁ ὁποῖος σχετικοποιεῖ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὰς ἐφημέρους ἐπιθυμίας καὶ προσδοκίας του. Σὺ μένε σταθερὸς μέχρι ἰῶτα ἐνὸς καὶ μιᾶς κεραίας τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Καὶ μίαν τελευταίαν παραίνεσιν: Μὴ διακρίνης εἰς τὸ πρόσωπον τῶν ἀνθρώπων τὴν ἐθνικὴν καταγωγὴν. Οὐκ ἐνὶ τῷ Θεῷ, κατὰ τὸν Παῦλον, Ἕλλην ἢ βάρβαρος. Πάντες ἐν ἐσμέν ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς εἴμεθα ἀδελφοὶ ἐν Αὐτῷ, ἀφοῦ εἰς τὰς φλέβας ἡμῶν ρέει τὸ Τίμιον Αἷμα Του, τοῦ Ὁποίου κοινωνοῦμεν, καὶ οὐχὶ αἷμα ἔθνους.

Ταῦτα ἔχων κατὰ νοῦν ἔρχου ἵνα λάβῃς τὸν πρῶτον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης!

«Ἐλεος σοι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν πληθυνθείη» (Ἐπιστολὴ Πολυκάρπου πρὸς Φιλιππησίους, 1,1).